

OTSUS

16.05.2025 nr 7-15/2025-011

Eesti Ühistuenergia OÜ-le tegevusloa andmise kohta

1. Haldusmenetluse alustamine

20.03.2025 esitas Eesti Ühistuenergia OÜ (edaspidi ka *Ühistuenergia*) Konkurentsiametile taotluse tegevusloa saamiseks (edaspidi ka *taotlus*) tegutsemiseks elektrituruseaduse (edaspidi *ELTS*) § 22 lg 1 pt-s 1 ettenähtud tegevusalal – elektrienergia tootmine.

2. Menetlusosalised

Eesti Ühistuenergia OÜ, äriregistri kood 12615563, asukoht Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Pärnu mnt 326, 11611, elektronposti aadress info@yhistupank.ee, info@tartuhly.ee.

3. Asjaolud ja menetluse käik

Majandustegevuse seadustiku üldosa seadus (edaspidi *MSÜS*) sätestab üldised tingimused ja korra majandustegevuse vabaduse kasutamiseks Eesti Vabariigi territooriumil reguleerides muuhulgas majandustegevuse alustamist, teostamist, lõppemist ja jätkamist, samuti majandustegevuse registri (edaspidi *MTR*) pidamist ning riiklikku järelevalvet ja vastutust (*MSÜS* § 1). *MSÜS*-i kohaldatakse igale ettevõtjale ning tema majandustegevusele kõigil tegevusaladel, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti (*MSÜS* § 2 lg 1).

MSÜS regulatsiooni järgi seaduses sätestatud juhul peab ettevõtjal enne tegevusalal majandustegevuse alustamist olema tegevusluba (§ 16 lg 1). Tegevusluba on mis tahes nimetusega ettevõtjale adresseeritud haldusakt või ettevõtjaga sõlmitud haldusleping, millela on keelatud ettevõtjal majandustegevust alustada ning mis tõendab teatud majandustegevuse nõuete täitmist teatud tegevusalal või määrab kindlaks majandustegevuse teostamise kõrvaltingimused (§ 16 lg 2). Ettevõtja võib loakohustusega majandustegevust alustada arvates tegevusloa andmisest, tegevusloal märgitud tingimuse saabumisest või tegevusloal märgitud ajast, kui viimane on hilisem (§ 16 lg 4). Tegevusloa regulatsioonieseme moodustavad põhiregulatsioon ja kõrvaltingimused (§ 17 lg 1). Tegevusloa põhiregulatsioon on loakohustusega tegevusalal ettevõtja majandustegevuse alustamise ja teostamise lubamine. Kui tegevusluba antakse seaduses sätestatud juhul tegutsemiseks konkreetsetes tegevuspiirkonnas või -kohas, kuulub tegevusloa põhiregulatsiooni ka tegevuspiirkond või -koht (§ 17 lg 2). Tegevusloa kõrvaltingimus on mis tahes tingimus või kohustus, mis ei ole põhiregulatsioon, sealhulgas tingimused, mis täiendavad tegevusloa põhiregulatsioonist tuleneva majandustegevuse alustamise või teostamise tingimusi (§ 17 lg 3). Kõrvaltingimused hakkavad kehtima samaaegselt tegevusloaga või arvates kõrvaltingimuses märgitud ajast, kui viimane on hilisem (§ 17 lg 5). Tegevusloa kontrolliese on majandustegevuse nõuete kogum, mille täitmise

tuvastamine on tegevusloa andmise eelduseks (§ 18 lg 1). Tegevusloa saamiseks esitab ettevõtja tegevusloa taotluse majandushaldusasutusele, kelle pädevusse on seadusega antud tegevusloa taotluse lahendamine (§ 19 lg 1). Ettevõtjal on õigus esitada majandushaldusasutusele kõiki MSÜS-s sätestatud teateid ja taotlusi ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava või notari kaudu (§ 9 lg 1).

Tulenevalt ELTS § 22 lg 1 pt-st 1 on tegevusluba nõutav tegutsemisel elektrienergia tootmisega. ELTS § 23 lg 1 järgi tegevusloa taotluse lahendab Konkurentsiamet 60 päeva jooksul.

20.03.2025 esitas Eesti Ühistuenergia OÜ (lähtudes MSÜS § 9 lg 1) ühtse kontaktpunkti põhimõttel Eesti teabevärava kaudu taotluse tegevusloa saamiseks tegutsemiseks elektrienergia tootmisega osaühingule kuulavas tuulepargis, mille tootmiseseadmed asuvad viiel erineval kinnistul Koljala külas, Lügänu vallas, Ida-Viru maakonnas.

Taotluses esitas Ühistuenergia järgmised tootmiseseadmete andmed: 1) Tiiviku (katastriüksuse tunnus 75101:001:0051) taotleja omandis olev tuulegeneraator Vestas V80 WTG 1 14091 (2.0 MW, tuuliku rummu kõrgus 100m), maksimaalne lubatud netovõimsus 1,5 MW; 2) Jaama (katastriüksuse tunnus 75101:001:0049) taotleja omandis olev tuulegeneraator Vestas V80 WTG 2 18377 (2.0 MW, tuuliku rummu kõrgus 100m), maksimaalne lubatud netovõimsus 1,5 MW; 3) Laba (katastriüksuse tunnus 75101:001:0063) taotleja omandis olev tuulegeneraator Vestas V80 WTG 3 20318 (2.0 MW, tuuliku rummu kõrgus 100m), maksimaalne lubatud netovõimsus 1,5 MW; 4) Rootori (katastriüksuse tunnus 75101:001:0060) taotleja omandis olev tuulegeneraator Vestas V80 WTG 4 20319 (2.0 MW, tuuliku rummu kõrgus 100m), maksimaalne lubatud netovõimsus 1,5 MW; 5) Torni (katastriüksuse tunnus 75101:001:0054) taotleja omandis olev tuulegeneraator Vestas V80 WTG 4 20319 (2.0 MW, tuuliku rummu kõrgus 100m), maksimaalne lubatud netovõimsus 1,5 MW.

Taotluses ja menetluse käigus on Ühistuenergia esitanud järgmised dokumendid: 1) Lügänu Vallavalitsuse 07.04.2020 kasutusluba nr 2012371/06398 (katastritunnus 75101:001:0051 (Tiiviku), ehitis: tuulegeneraator, kasutamise otstarve: tuuleelektrijaama rajatis); 2) Lügänu Vallavalitsuse 07.04.2020 kasutusluba nr 2012371/06400 (katastriüksuse tunnus 75101:001:0049 (Jaama), ehitis: tuulegeneraator, kasutamise otstarve: tuuleelektrijaama rajatis); 3) Lügänu Vallavalitsuse 07.04.2020 kasutusluba nr 2012371/06402 (katastritunnus 75101:001:0063 (Laba), ehitis: tuulegeneraator, kasutamise otstarve: tuuleelektrijaama rajatis); 4) Lügänu Vallavalitsuse 07.04.2020 kasutusluba nr 2012371/06401 (katastritunnus 75101:001:0060 (Rootori), ehitis: tuulegeneraator, kasutamise otstarve: tuuleelektrijaama rajatis); 5) Lügänu Vallavalitsuse 07.04.2020 kasutusluba nr 2012371/06404 (katastritunnus 75101:001:0054 (Torni), ehitis: tuulegeneraator, kasutamise otstarve: tuuleelektrijaama rajatis); 6) 15.12.2020 Elering AS-i nõuetekohasuse tunnistus nr 7 (Adepte OÜ Varja tuulepargi 1. etapp (maksimaalselt installeeritud tootmisvõimsus tarbimiskohas: 7,5MW; tootmiseseadme omaniku X-kood: 38X-AVP-G4W500EJ; tootmiseseadme W-kood: 38W-TP—PAA465-Y; tootmiseseadme mõõtepunkti Z-kood: 38ZEE-100000EL-N) ja nõuetekohasuse tunnistuse nr 7 lisa 1, mille kohaselt Adepte OÜ Varja tuulepargi 1. etapp, mis asub Koljala külas, Lügänu vallas, Ida-Viru maakonnas ning mille installeeritud nimiaktvõimsus 7,5 MW on ühendatud Elering AS 100 kV võrguga; 7) 30.04.2021 Koostööleping (*Cooperation Agreement*) Eesti Ühistuenergia OÜ ja Varja Windfarm OÜ (registrikood 16142009) vahel; 8) Varja Windfarm OÜ ja Elering AS-i vahel sõlmitud Võrguleping nr 1.1-4/2021/735 ning selle lisad 1–6, mille kohaselt on lubatud maksimaalne tootmisvõimsus tarbimiskohas ja liitumispunktis 7,5 MVA. Tuulepargi Lagevälja alajaama (katastritunnus 43701:004:0101) liitumispunkt asub Püssi 330/220/110/10 kV alajaama 110 kV liini L122 lahtri portaali kinnitusklemmis. Varja tuulepargi 1. etapp koosneb viiest Vestas V80 tüüpi tuulikust, ühikuvõimsusega 2 MW, mis töötavad mahakoormatuna summaarselt 7,5 MW-se summaarse maksimumvõimsusega.

Tootmisseadmete käitamiseks kasutatav taastuv energiaallikas on tuul.

Taotluses on Ühistuenergia märkinud, et soovib tuulepargis toodetud elektrienergia müügil saada ELTS §-s 59 nimetatud toetust. Toetust soovitakse saada kogu toodangu müügil.

Tegevusloa taotluse menetlusele kohaldas Konkurentsiamet haldusmenetluse seadust (edaspidi *HMS*) arvestades ELTS-st ja MSÜS-st tulenevaid erisusi.

20.03.2025 saatis MTR Eesti Ühistuenergia OÜ-le automaatteavituse esitatud taotluse alusel menetluse alustamise kohta, lahendamise tähtajaga hiljemalt 19.05.2025. Taotluse menetluse seisu on Ühistuenergial võimalik MTR-s jälgida.

4. Taotluse ja selle juurde lisatud dokumentide läbivaatamine

4.1. Eesti Ühistuenergia OÜ vastavus elektrienergia tootjale ELTS § 15 lg-tes 1 ja 3 sätestatud nõuetele

ELTS regulatsiooni järgi on tootja elektriettevõtja, kes toodab elektrienergiat ühe või mitme tootmisseadmega (§ 7 lg 1). Ettevõtjale antakse tegevusluba, kui ta vastab ELTS §-s 15 sätestatud tegevusloa kontrolliesemeks olevatele nõuetele (§ 26 lg 1). Elektriettevõtja on Euroopa Majanduspiirkonnas registreeritud juriidiline isik (§ 15 lg 1). Tootja ja müüja aktsia- või osakapital on vähemalt 31 950 eurot (§ 15 lg 3).

Konkurentsiamet tuvastas äriregistri andmetele põhjal, et Eesti Ühistuenergia OÜ on äriregistris registreeritud 18.02.2014 registrikoodiga 12615563. Eesti Ühistuenergia OÜ asub aadressil Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Pärnu mnt 326, 11611, elektronposti aadress on info@yhistupank.ee ning osakapital 7 000 000 eurot.

Konkurentsiameti hinnangul vastab Eesti Ühistuenergia OÜ ELTS § 15 lg-tes 1 ja 3 sätestatud nõuetele.

4.2. Eesti Ühistuenergia OÜ taotluse vastavus nõuetele

Tulenevalt MSÜS § 19 lg-tes 1 ja 2, sealhulgas § 15 lg-st 1, esitab ettevõtja tegevusloa saamiseks Konkurentsiametile taotluse, milles on esitatud ettevõtja majandustegevuse üldandmed järgmiselt: ettevõtja nimi, registrikood, kontaktandmed (telefoninumber, elektronposti aadress ja postiaadress), tegevusala seadusest tulenev nimetus ning äriseadustiku § 4 lg 6 alusel kehtestatud klassifikaatori kohane nimetus ja kood, samuti taotlusele alla kirjutanud isiku nimi ja kontaktandmed (telefoninumber, elektronposti aadress) ja muud seaduses sätestatud andmed.

Tegevusloa taotlusega esitas Ühistuenergia Konkurentsiametile majandustegevuse üldandmed – taotleja nime, registrikoodi ja kontaktandmed. Taotluse kohaselt taotleb Eesti Ühistuenergia OÜ tegevusluba elektrienergia tootmiseks (ELTS § 22 lg 1 pt 1) ning esitas andmed, dokumendid ja selgitused tuulepargis, asukohaga Koljala küla, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond, elektrienergia tootmiseks.

Konkurentsiameti hinnangul vastab Eesti Ühistuenergia OÜ esitatud taotlus MSÜS § 19 lg-tes 1 ja 2 sätestatud nõuetele.

Konkurentsiametile esitatud taotluse andmetest ning dokumentidest nähtuvalt taotleb Ühistuenergia tegevusluba elektrienergia tootmiseks tuulepargis (Varja tuulepargi 1. etapp). Tuulepark paikneb järgmistel katastriüksustel: 75101:001:0049 (Jaama), 75101:001:0051 (Tiiviku), 75101:001:0054 (Torni), 75101:001:0060 (Rootori), 75101:001:0063 (Laba). Elering AS-ga on sõlmitud võrgulepingu nr 1.1-4/2021/735 (liitumispunkt asub Püssi 330/220/110/10 kV alajaama 110 kV liini L122 lahtri portaali kinnitusklemmis). Võrgulepingus on märgitud, et Varja tuulepargi 1. etapp koosneb viiest Vestas V80 tüüpi tuulikust, ühikuvõimsusega 2 MW, mille lubatud maksimaalne tootmisvõimsus tarbimiskohas ja liitumispunktis on 7,5 MVA.

Eesti Ühistuenergia OÜ esitatud teabe kohaselt vastutab tuulepargi käidukorralduse eest OÜ Virtel Grupp, kelle juhtivatele isikutele on MHV Elektrikontroll Osahinguga väljastanud A-pädevusklassi pädevustunnistused.

Tuginedes taotluses esitatud andmetele ja dokumentidele leiab Konkurentsiamet, et Ühistuenergiale laieneb õigus saada tuulepargis toodetud elektrienergia müügil ELTS §-s 59 nimetatud toetust, kuna elektrienergia tootmine tuulepargis (Varja tuulepargi 1. etapp) toimub taastuvast energiaallikast (tuul) tootmiseseadmetega, mille netovõimsus ei ületa 125 MW (ELTS § 57 lg 1, § 59 lg 1 pt 1). Toodetud elektrienergia müügil ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades peab Eesti Ühistuenergia AS täitma ELTS §-s 591 sätestatud toetuse saamise tingimusi ning arvestama ELTS §-s 108 sätestatud toetuse kehtivusaega (ELTS § 108 lg 1 ja lg 3). Eesti Ühistuenergia OÜ-l on võimalik saada põhivõrguettevõtjalt ELTS § 59 lg-s 2 nimetatud toetust oma tuulepargis toodetud elektrienergia eest juhul, kui osahing on selleks asjakohase taotluse põhivõrguettevõtjale esitanud ja põhivõrguettevõtja on esitanud taotluse rahuldanud.

Konkurentsiamet hindab Eesti Ühistuenergia OÜ 20.03.2025 esitatud taotluse põhjendatuks. Tegevusloa taotlusele ja selle menetluses esitatud andmetele ning dokumentidele tuginedes on Konkurentsiametil võimalik kooskõlas ELTS § 32 lg 1 määratleda Eesti Ühistuenergia OÜ-le tegevusloa kõrvaltingimused tegutsemiseks elektrienergia tootmisega tuulepargis (Varja tuulepargi 1. etapp). Taotlust on võimalik rahuldada, kui tasutud on MSÜS § 19 lg-s 7 nimetatud riigilõiv.

4.3. Taotletud tegevusloa eest riigilõivu tasumine

MSÜS § 19 lg 7 sätestab, et ettevõtja tasub tegevusloa taotluse esitamisel selle lahendamise eest riigilõivu riigilõivuseaduses (edaspidi *RLS*) sätestatud määras.

RLS § 136³ lg 1 pt 2 järgi tasutakse riigilõivu tegevusloa eest elektrienergia tootmiseks 160 eurot loa iga kehtivusaasta eest.

RLS § 136⁷ kohaselt riigilõiv tegevusloa esimese kehtivusaasta eest tasutakse enne tegevusloa taotluse esitamist ning iga järgneva kehtivusaasta eest vähemalt 10 päeva enne vastava kehtivusaasta algust.

Riigikassa andmetel on Eesti Ühistuenergia OÜ 20.03.2025 tasunud 160 eurot viitenumbriga 2900080076 ja selgitusega maksekorraldusel: „Eesti Ühistuenergia OÜ riigilõiv Elektrienergia tootmine tegevusloa eest“. **Konkurentsiamet hindab, et Eesti Ühistuenergia OÜ on taotletud tegevusloa esimese kehtivusaasta eest ettenähtud riigilõivu tasunud RLS § 136³ lg 1 pt-s 2 sätestatud määras.**

ELTS § 32 lg 1 p-d 1–6 sätestavad, et elektrienergia tootmiseks antavale tegevusloale lisatakse järgmised kõrvaltingimused: tootmiseseadme maksimaalne lubatud netovõimsus (pt 1), tootmiseseadme asukoha andmed (pt 2), tootmiseseadme käitamiseks kasutatava energiaallika andmed (pt 3), andmed selle kohta, kas tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades (pt 4), nende nõuete loetelu, mida kohaldatakse taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise ja niisuguseks tootmiseks kasutatavate seadmete suhtes, kui tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa §-s 59 nimetatud toetust kasutades (pt 5) ning nende tootmiseseadmete kirjeldus, mida võib kasutada elektrienergia tootmiseks ja müügiks §-s 59 nimetatud toetust kasutades (pt 6).

Juhindudes HMS § 40 lg-test 1 ja 2 saatis Konkurentsiamet 12.05.2025 Ühistuenergiale arvamuse avaldamiseks ja seisukoha võtmiseks osahingule tegutsemiseks elektrienergia tootmisega väljastatava tegevusloaga ELTS § 32 lg 1 alusel kehtestatavad tegevusloa kõrvaltingimused. 16.05.2025 nõustus Ühistuenergia tegevusloa kõrvaltingimustega.

Eeltoodu alusel ja juhindudes HMS § 40 lg-test 1 ja 2, ELTS § 22 lg 1 pt-st 1, § 23 lg-st 1, § 26 lg-st 1, § 32 lg-st 1, MSÜS § 16 lg-st 2, §-st 17 ning § 19 lg-test 1, 2 ja 7

Konkurentsiamet otsustas:

anda tegevusluba **Eesti Ühistuenergia OÜ-le**

äriregistri kood: 12615563;

asukoha aadress: Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Pärnu mnt 326, 11611;

elektronposti aadress info@yhistupank.ee;

tegevusala nimetus: **elektrienergia tootmine**;

tegevusloa kõrvaltingimused:

1. Tootmiseseadme maksimaalne lubatud netovõimsus on 7,5 MW (ELTS § 32 lg 1 pt 1);
2. Tuulepargi (Varja tuulepargi 1.etapp) tootmiseseadmed asuvad Ida-Viru maakonnas Lügánuse vallas Koljala külas järgmistel kinnistutel (ELTS § 32 lg 1 pt 2):
 - Jaama, tuulegeneraator Vestas V80 (katastriüksuse tunnus 75101:001:0049),
 - Tiiviku, tuulegeneraator Vestas V80 (katastriüksuse tunnus 75101:001:0051),
 - Torni, tuulegeneraator Vestas V80 (katastriüksuse tunnus 75101:001:0054),
 - Rootori, tuulegeneraator Vestas V80 (katastriüksuse tunnus 75101:001:0060),
 - Laba, tuulegeneraator Vestas V80 (katastriüksuse tunnus 75101:001:0063);
3. Tootmiseseadmete käitamiseks kasutatav energiaallikas on tuul (ELTS § 32 lg 1 pt 3);
4. Tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades (ELTS § 32 lg 1 pt 4, § 57 lg 1, § 59 lg 1 pt 1, § 108 lg-d 1, 3 ja 4);
5. Elektrienergia tootmiseks kasutatavad tootmiseseadmed ja Eesti Ühistuenergia OÜ tegevus elektrienergia tootmisel vastab ELTS § 42 lg 2 alusel kehtestatud võrgueeskirjades (võrgueeskiri (Vabariigi Valituse 26.06.2003 määrus nr 184), elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri (Vabariigi Valituse 14.02.2019 määrus nr 10), elektrituru toimimise võrgueeskiri (Majandus- ja taristuministri 05.02.2019 määrus nr 10)) kehtestatud nõuetele ning toodetud elektrienergia müügil ELTS §-s 59 nimetatud toetust kasutades täidab Eesti Ühistuenergia OÜ ELTS §-s 59¹ sätestatud toetuse saamise tingimusi (ELTS § 32 lg 1 pt 5, § 59¹, võrgueeskirjad);
6. Elektrienergia tootmiseks kasutatav tootmiseseadmed, mida võib kasutada elektrienergia tootmiseks ja müügiks ELTS § 59 nimetatud toetust kasutades, on tuulepargi viis Vestas V80 2.0 MW tuulegeneraatorit (ELTS § 32 lg 1 pt 6);
7. Kui Eesti Ühistuenergia OÜ mistahes põhjusel ei saa täita tegevusloa kõrvaltingimusi või ELTS-s ettenähtud kohustusi, teavitab ta sellest viivitamata kirjalikult Konkurentsiametit (MSÜS § 30 lg 3).

Tegevusluba ja selles nimetatud kõrvaltingimused hakkavad kehtima käesoleva tegevusloa andmise otsuse kättesaamisest.

Tegevusloa ja selle muutmise eest tasutakse riigilõivu RLS-s sätestatud korras (RLS § 136³ lg 1 pt 2 ja lg 3 ning § 136⁷).

Otsusega mittenõustumisel on õigus esitada 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest, vaie Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Kasepalu

energia- ja taristuosakonna juhataja